

MAJANDUS – JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUM
TÖÖSTUSOMANDI
APELLATSIOONIKOMISJON

OTSUS nr 1156-o

Tallinnas 29. oktoobril 2010

Tööstusomandi apellatsioonikomisjon, koosseisus Kerli Tults (eesistuja), Evelyn Hallika ja Tanel Kalmet, vaatas kirjalikus menetluses läbi kodumaise juriidilise isiku MTÜ Antoniuse Gild (aadress: Lutsu 5, Tartu 51006)), keda volikirja alusel esindab patendivolinik Kaie Puur, vaidlustusavalduse kaubamärgi **ANTONIUS** (taotlus nr M200700720) registreerimise vastu Ammende Villa Catering OÜ nimele klassides 41 ja 43.

Vaidlustusavaldus registreeriti nr 1156 all ning eelmenetlejaks määrati Kerli Tults.

Asjaolud ja menetluse käik

Patendiamet otsustas registreerida sõnalise kaubamärgi ANTONIUS (taotluse nr M200700720) Ammende Villa Catering OÜ (edaspidi taotleja või Ammende Villa Catering OÜ) nimele klassis 41 – *meelelahutus, ballide-tantsupidude korraldamine, iludusvõistluste korraldamine, klubi teenused, spordi- ja kultuurialane tegevus, väljaõpe, ööklubid* ja klassis 43 – *toitlustusteenused, baarid, kohvikud, restoranid, koosolekuruumide üürimine ja rentimine, tähtjaline majutus*. Teade nimetatud Patendiameti otsusest on avaldatud Kaubamärgilehes nr 6/2008.

Nimetatud otsuse peale esitas 01.08.2008 vaidlustusavalduse MTÜ Antoniuse Gild (edaspidi vaidlustaja või MTÜ Antoniuse Gild) leides vaidlustatava otsuse vastuolus olevaks Kaubamärgiseaduse (edaspidi KaMS) § 10 lg 1 p-ga 2, 3 ja 6.

Vaidlustaja ärinimi MTÜ Antoniuse Gild on registreeritud aastal 1999 ning tegutseb aktiivselt Tartu ajaloolises linnasüdames asuva kultuuri-, kunsti- ja käsitöökeskuse Antoniuse Õu haldajana. Põhikirjalised tegevusalad on *Eesti kunsti ja käsitöö edendamine kunstnike ja käsitöölise loomingu tegevuse ja enesetäiendamise toetamise kaudu, näituste, konkursside jm ürituste organiseerimine, erinevate kunsti ja käsitööalade tutvustamine, kursuste ja koolituste korraldamine, kultuuriturismi arendamine, oma liikmete kutsehuvide ja loomevabaduse kaitsmine*. Nimetatud tegevusalad kattuvad põhiosas vaidlustatud kaubamärgiga ANTONIUS kaetavate tegevusaladega klassis 41.

Vaidlustaja on seisukohal, et oma aktiivse kultuurialase tegevusega on tema kaubamärgid ANTONIUSE ÕU ning ANTONIUSE GILD muutunud Eestis üldtuntuks ning kaubamärgi ANTONIUS registreerimine taotleja nimele põhjustaks kaubamärkide äravahetamise tarbija poolt ning hilisema kaubamärgi assotsieerumise vaidlustaja üldtuntud kaubamärkidega. Asjaolu, et Ammende Villa Catering OÜ tegutseb muuhulgas ka Tartu kesklinnas Antoniuse Õue läheduses aadressil Kүүtri 1, ainult suurendab võimalust, et kaubamärkide paralleelne kasutamine tarbijaid eksitab.

Vaidlustaja kultuurialast tegevust ning tema kaubamärkide ANTONIUSE GILD ning ANTONIUSE ÕU muutumist üldtuntuks juba enne kaubamärgitaotluse nr M200700720 esitamise aega mais 2007, tõendab vaidlustaja muuhulgas järgmiselt:

Seoses käsitöölise maja ja Antoniuse Õue avamisega 27. Juunil 2005. a ning peale seda korraldatud ürituste ja ettevõtmistega on Antoniuse Õu pälvinud ohtralt meedia tähelepanu ning positiivset vastukaja. Selle tõestuseks on Antoniuse Gildi või Antoniuse Õue tegevusi kajastavate artiklite loetelu Tartu Linnaraamatukogu andmebaasidest (lisatud). Alates Antoniuse Õue avamisest 2005. a. Korraldab vaidlustaja seal aastaringelt mitmesuguseid kultuuri- ja käsitööüritusi, näiteks Antoniuse õuepäevad igal aastal juunis, kus on erinevad kultuuriprogrammid, suur õuekontsert ja tantsuõu. Nimetatud õuepäevad on maineüritusena saanud olulist rahalist toetust ka EAS-ilt. Linnarahva hulgas on populaarseks kujunenud Antoniuse laat, kus kaubeldakse kunsti ja käsitööga ning millel osalemise eelduseks on see, et meister näitab ka kohapeal, kuidas ta oma tööd valmistanud on. Veel korraldab Antoniuse Gild suviti lastelaagreid, mille põhirõhk on käsitööoskuste ja loovuse arendamisel. Talvisel ajal korraldatakse jõululaatasid ning veebruaris Antoniuse Õuel toimuvat lumelaternate ehitamise võistlust Tartu koolide lastele. Tartu Hansapäevade raames on Antoniuse Õuel tegevus toimunud juba alates 2002. aastast. Alates 2005.a. on Antoniuse Õu olnud ka hinnatud ning populaarseks kontserdipaigaks. Näiteks korraldas 2005. ja 2006.a. MTÜ Antoniuse Gild Antoniuse Õuekontsertide sarja, mida rahaliselt toetas Eesti Kultuurkapital ning Hasartmängumaksu Nõukogu. Lisaks salvestati nt 2006.a. augustis Antoniuse Õuel ansambli Jäääär DVD+ CD „Vaaaata“. Koostöös naabruses asuva Mänguasjamuuseumi, Tampere maja ja Jaani kirikuga on turistidele välja töötatud pakett „Jaani kvartali ringkäik“, mis koosneb Antoniuse Gildi, Mänguasjamuuseumi ja Jaani kiriku külastamisest ning keskaegses stiilis einest Antoniuse Õuel. Alates 2005.a. renditakse Antoniuse Õue välja nii mitmesuguste kultuuriürituste korraldajatele kui ka nt pulmadeks, sünnipäevadeks, seminarideks jms.

Vaidlustaja on oma kaubamärkide ANTONIUSE ÕU ning ANTONIUSE GILD tutvustamiseks ning nende maine kujundamiseks teinud märkimisväärseid kulutusi reklaami näol. Alates 2005.a. on vaidlustajal oma tegevuse tutvustamiseks koduleht aadressil www.antonius.ee. Alates 2000.a. on trükitud viies keeles buklette Antoniuse Õue tutvustamiseks külastajaile. Alates 2004.a on vaidlustusavalduse esitaja osalenud erinevatel turismimesseidel. 2004.a olid kaubamärgid ANTONIUSE ÕU ning ANTONIUSE GILD esindatud rahvusvahelistel ESTO päevadel Riias, Võru linna päevadel, Kuressaare merepäevadel, Võru Folkloorifestivalil, Pärnu suvepäevadel, Kunstilaadal Tallinnas jne. Kõige eelloetletu põhjal leiab vaidlustaja, et kaubamärgid ANTONIUSE GILD ja ANTONIUSE ÕU olid MTÜ Antoniuse Gild tegevuse tulemusena muutunud üldtuntuks juba 2007.a. maiks, mil Ammende Villa Catering OÜ esitas taotluse kaubamärgi ANTONIUS registreerimiseks.

Vaidlustaja on seisukohal, et hilisema kaubamärgi ANTONIUS registreerimine Ammende Villa Catering OÜ nimele kahjustaks otseselt vaidlustaja huve ning annaks võimaluse ebaausalt ära kasutada MTÜ Antoniuse Gild kaubamärkide head mainet ning kahjustada nende märkide tugevat eristusvõimet, mis aga on vastuolus KaMS § 10 lg 1 p-ga 3, mis sätestab, et õiguskaitset ei saa kaubamärk, mis on identne või sarnane valdavale enamusele Eesti elanikkonnast tuntud kaubamärgiga, millel on õiguskaitse teist liiki kaupade või teenuste tähistamiseks, kui hilisema kaubamärgiga võidakse ebaausalt ära kasutada või kahjustada varasema kaubamärgi mainet või eristusvõimet.

Vastavalt KaMS § 10 lg 1 punktile 6 ei saa õiguskaitset kaubamärk, mille kasutamine kahjustab varasemat õigust arhitektuuriobjekti nimetusele. Vaidlustaja märgib, et Antoniuse Õu on vaieldamatult Tartu linnaruumi rikastav arhitektuuriobjekt, mis koosneb kokku kolmest majast ning nende vahele jäävast hoovialast tantsu+ ja turuplatsi, lava, näitustegalerii ning kohvikuterrassiga. Sellisel kujul avati Antoniuse Õu külastajatele 2005.a. juunis. Antoniuse Õue projekteerimist ning ehitamist on toetanud PHARE ning Tartu Linnavalitsus ning sellekohased tõendid vaidlustaja esitab täiendavalt.

Eeltoodule tuginedes palub vaidlustaja tunnistada temale kuuluvad kaubamärgid ANTONIUSE GILD ja ANTONIUSE ÕU Eestis üldtuntuks; tühistada Patendiameti otsus registreerida kaubamärk ANTONIUS klassides 41 ja 43 Ammende Villa Catering OÜ nimele, kohustada Patendiametit tegema uus otsus apellatsioonikomisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.

Vaidlustusavaldusele on lisatud väljavõte Eesti Kaubamärgilehest nr 6/2008, MTÜ Antoniuse Gild registrikaardi väljatrükk, reklaamvoldik Antoniuse Õuest, väljavõte Wikipediast märksõna Antoniuse Õu kohta, Väljavõtted Tartu Linnaraamatukogu andmebaasidest, volikiri, riigilõivu maksmist tõendav dokument.

10.11.2008 esitas taotleja, keda esindab patendivolnik Uno Jääger, vastuse vaidlustusavaldusele, milles ei nõustu vaidlustusavalduses esitatuga ning põhjendab oma seisukohti järgnevalt. Vaidlustusavalduses on palutud tühistada Patendiameti otsus registreerida kaubamärk ANTONIUS klassides 41 ja 43 viidates vaidlustaja kaubamärkidele ANTONIUSE GILD ja ANTONIUSE ÕU. Taotleja märgib, et nimetatud kaubamärgid ei olnud registreeritud enne taotleja kaubamärgi registreerimistaotluse esitamist ega ka käesoleva vaidlustusavalduse esitamist. Vaidlustaja kaubamärgid on registreerimiseks esitatud alles 08.07.2008 (ANTONIUSE GILD, M200801001) ning 08.07.2008 (ANTONIUSE ÕU, M200801002). Seega on nimetatud taotlused esitatud hiljem kui taotleja kaubamärgi ANTONIUS taotlus (07.05.2007).

Veel märgib taotleja, et kaubamärgi ANTONIUS ekspertiisi käigus Patendiametis ei ilmnenu tähis „ANTONIUSE GILD“ kui varasema kaubamärgina õiguskaitset välistav asjaolu. Ekspertiisi käigus ilmnis küll varasem ärinimi „Antoniuse Õigusabi“, mille omanikult aga on taotleja saanud nõusoleku sõna „Antonius“ kasutamiseks oma kaubamärgina klassis 41 ning selle alusel väljastas Patendiamet registreerimisotsuse klassides 41 ja 43.

Vaidlustaja väidab oma vaidlustusavalduses, et tähis ANTONIUSE GILD on üldtuntud ning palub apellatsioonikomisjonilt vastavasisulist tunnustamist. Samas märgib vaidlustaja KaMS § 10 lg 1 p-le 3 tuginedes, et õiguskaitset ei saa kaubamärk, mis on identne või sarnane valdavale enamusele Eesti elanikkonnast tuntud kaubamärgiga. Seejuures on viidatud tõendusmaterjalina ainult Wikipedia ja Tartu Linnaraamatukogu andmebaasidele. Taotleja leiab, et Wikipedia artiklite usaldusväärsus ei ole tagatud ning samuti pole usutav, et nendega ja Tartu Linnaraamatukogu andmebaasidega on tutvunud valdav enamus Eesti elanikkonnast. Vaidlustusavaldusele lisatud andmebaaside väljavõtetest nähtub, et enamus artikleid on vaid ajalehes Postimees. Teistele ajalehtedele, ajakirjadele, nii vabariiklikele kui ka naabermaakondade ajalehtedele on ainult paar viidet, seejuures osadel hilisemad kui taotluse kuupäev, 07.05.2007. Sisestades Internetis erinevatele ajalehtedele otsingusõna „Antoniuse Gild“ leidub vaid üksikuid viiteid. Seejuures on osa artikleid avaldatud hiljem kui 07.05.2007.a.

Taotlejale jääb arusaamatuks vaidlustaja väide, et esimesena esitatud kaubamärgitaotluse ANTONIUS registreerimine Ammende Villa Catering nimele oleks ebaaus ja kahjustaks vaidlustaja nime mainet. Teatavasti on nii taotleja ise kui ka tema firmaketti kuuluvad teised hotellid ja restoranid ainult kõrgklassi asutused, millised on lisaks Eestile saavutanud tuntuse ja tunnustuse ka rahvusvahelises ulatuses, olles saanud nii vastavasisulisi aukirju kui ka auhindu. Seega ei saa olla tõenäoline käsitööle suunatud MTÜ maine mingisugunegi kahjustamine.

Taotlejale jääb samuti arusaamatuks vaidlustaja palve tühistada Patendiameti registreerimisotsus klassis 41 ja 43. Vaidlustaja põhitegevusaladeks on Eesti kunsti ja käsitöö edendamine. Taotleja firmaketti kuuluvad asutused ei tegele ei käsitöö ega käsitöökunsti arendamise valdkonnaga. Klassis 41 on teenuste osas kavandatud restoranide kelnerite ja

baarmenite koolitus, meelelahutuse osas iludusvõistlused ja aastalõpu ballid. Klassis 43 tühistamine oleks täiesti arusaamatu, kuna selliseid tegevusvaldkondi nagu baarid, kohvikud, restoranid, tähtajaline majutus ei ole vaidlustaja põhikirjas ja seda ka mitte 2008.a tehtud põhikirja muudatustes.

Taotleja palub apellatsioonikomisjonil vaidlustusavaldust mitte rahuldada ning jätta jõusse kaubamärgitaotluse nr M200700720 „ANTONIUS“ registreerimisotsus.

01.12.2008 esitas vaidlustaja asjas täiendavad seisukohad koos tõenditega. Nimetatud seisukohtades märgib vaidlustaja, et kaubamärgi registreerimine on iga kaubamärgiomaniku õigus, mitte kohustus. Vaidlustajale kuuluvad kaubamärgid ANTONIUSE GILD ning ANTONIUSE ÕU on üldtuntud kaubamärgid ning seetõttu registreerimistaotluse esitamine õiguskaitse seisukohalt määravat tähtsust ei oma. Vastavalt KaMS § 11 lg 1 p-le 1 loetakse varasemaks kaubamärgiks kaubamärki, mis omandas üldtuntuse varem. Seega kehtib üldtuntud kaubamärgile õiguskaitse olenemata sellest, kas see on registreeritud või mitte. Antud vaidluses kaubamärgi ANTONIUS registreerimise üle ei oma sisulist tähtsust vaidlustaja poolt esitatud kaubamärgitaotlused (M200801001 ja M200801002). Patendiamet ekspertiisi käigus ei kontrolli varasemaid üldtuntuid, kuid registreerimata kaubamärke. Seetõttu ei tulnud Patendiameti ekspertiisi käigus õiguskaitset välistava asjaoluna välja vaidlustaja ärinimi ning selle kaubamärgid ANTONIUSE GILD ning ANTONIUSE ÕU. Üldtuntud kaubamärgi õiguskaitse toimib vaid kaubamärgiomaniku initsiatiivil ning vaidlustaja ei olnud enne kaubamärgi ANTONIUS avaldamist Eesti Kaubamärgilehes nr 6/2008 teadlik, et taotleja kavatses oma nimele registreerida kaubamärgi ANTONIUS. Vaidlustaja on seisukohal, et taotleja pidi olema teadlik vaidlustaja kaubamärkidest, taotlejaga samas kvartalis tegutsevast kultuuri- ja käsitöökeskusest. Veel 2007.a kevadel toimusid vaidlustaja ja taotleja firmaketti kuuluva toitlustaja vahel läbirääkimised koostöö arendamiseks turismigruppide toitlustamisel Antoniuse Õuel.

Vaidlustaja on seisukohal, et vaieldamatult on kaubamärgid ANTONIUSE ÕU ning ANTONIUSE GILD Eestis üldtuntud kui vaidlustajale kuuluvad kaubamärgid. Vaidlustusavaldusega esitatud väljavõtted Tartu Linnaraamatukogu andmebaasidest tõestavad nimetatud märkide ning nendega seonduva laia kajastamist Eesti ajakirjanduses. Loomulikult ei tutvu valdav enamuse Eesti elanikkonnast Tartu Linnaraamatukogu andmebaasidega, kuid ilmselgelt on valdav enamuse Eesti elanikkonnast neis väljavõtetes toodud ajalehtede, ajakirjade lugejad. Juba enne vaidlusaluse kaubamärgitaotluse esitamist oli vaidlustajale kuuluvad kaubamärgid kajastatud Eesti suurimates väljaannetes nagu „Postimees“, „Tartu Postimees“, „Kodukiri“, „Eesti Naine“, „Kultuur ja Elu“, „Linnaleht“, „SL Õhtuleht“, „Eesti Päevaleht“ ja „Maaleht“. Siinkohal rõhutab vaidlustaja, et esitatud väljavõtted kajastavad eelkõige neid artikleid, kus kaubamärgid ANTONIUSE ÕU või ANTONIUSE GILD on nimetatud juba pealkirjas. Artikleid, kus nimetatud kaubamärgid esinevad vaid artiklites, on aga märksa rohkem. Et mitte koormata apellatsioonikomisjoni koopiatega kõigest üliarvukatest artiklitest aastatel 2005-2007, mis räägivad ANTONIUSE GILDist või ANTONIUSE Õuest ning on sellega kaasa aidanud nimetatud kaubamärkide muutumisele üldtuntuteks, esitas vaidlustaja artiklite loetelu väljavõttena Tartu Linnaraamatukogu andmebaasidest.

Vaidlustaja jääb oma seisukoha juurde, et sarnase hilisema kaubamärgi kasutuselevõtuga kasutatakse ebaausalt ära vaidlustaja poolt oma kaubamärkidele loodud head mainet. Vaidlustaja märgib, et arvuliselt ei ole teada, kui palju külalisi käis Antoniuse Õue erinevatel üritustel alates selle avamisest 2005.a juunis kuni 2007.a maini, kuid kindlalt saab väita, et 2005.a rahvusvahelistel hansapäevadel käis Tartu linnavalitsuse pressiteate kohaselt üle 100 000 inimese ning Antoniuse Õu oli nii 2005.a kui ka hilisemate aastate hansapäevade üheks sündmuste keskpunktiks (vt lisa 3 ja 6).

Vaidlustaja on oma seisukohtadele lisanud koopia kaubamärgitaotlustest nr M200801001 ja M200801002, koopia „Maalehe“ 07.07.2005. a artiklist „Suurim sündmust Tartus pärast Põhjasõda“, väljavõtte toetuslepingust nr 1-16.5/597 Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse ja MTÜ Antoniuse Gild vahel, valiku koopiaid erinevates MTÜ Antoniuse Gild reklaamiarvetest aastatel 2005-2006, Tartu Linnavalitsuse pressiteade 3,07.2005, väljavõtte internetilehelt www.kultuuriaken.tartu.ee (viimati muudetud 27.09.2006), Tartu Linnavalitsuse pressiteate 20.06.2005, koopia Antoniuse õue käsitööliste hoone põhiprojekti esilehest.

19.12.2008 esitas vaidlustaja asjas lisatõendeid tõendamaks kaubamärkide ANTONIUSE ÕU ning ANTONIUSE GILD üldtuntust:

1) SA Tartumaa Turism poolt väljastatud tõend 11.12.2008 nr 34, mis kinnitab kaubamärkide ANTONIUSE ÕU ning ANTONIUSE GILD tutvustamiseks ja reklaamimiseks tehtud laialdast tööd nii SA Tartumaa Turism kui ka vaidlustaja (MTÜ Antoniuse Gild) poolt aastatel 2003-2007. 2) Tartu Linnavalitsuse toetuskiri 16.12.2008 nr 21.2-7.2/27674, millega Tartu Linnavalitsus avaldab MTÜ-le Antoniuse Gild toetust käesolevas kaubamärgivaidluses ning ühtlasi kinnitab Antoniuse Õue tuntust ühe Tartu linna olulisema turismiobjektina. 3) Tõendid Eesti Televisioonist ja Raadio Kukust, mis kinnitavad, et Antoniuse Õue ja Antoniuse Gildi tegevust on aastatel 1999-2007 korduvalt kajastatud ülevabariigilistes tele- ja raadiosaadetes, mis on koos kirjutavas ajakirjanduses avaldatuga aidanud kaasa nende kaubamärkide üldtuntuks muutumisele kogu Eestis.

19.01.2009 teatas taotleja, et ei nõustu vaidlustusavalduses kui ka täiendavates materjalides esitatud väidetega selle kohta, et nimetused ANTONIUSE GILD ja ANTONIUSE ÕU on tuntud valdavale enamikule Eesti elanikkonnast ning muutunud sellega üldtuntud kaubamärkideks. Taotleja märgib, et on kahetsusväärne, et ajal, mil vaidlustusavaldus on apellatsioonikomisjonis menetlusjärgus, on vaidlustaja pöördunud meedia poole ja Tartu Postimehes on ilmunud artikkel (Lisa 1), milles on olukorda väärt kirjeldatud ja püütud jätta kaubamärgi taotlejast halba muljet. Artikkel lõpeb isegi vaidlustaja ähvardusega, et juhul kui apellatsioonikomisjoni otsus on nende suhtes negatiivne, siis see vaidlustatakse kohtus. Artiklist küll ei selgunud, mida püütakse kohtus vaidlustada, kas Eesti kaubamärgiseadust ja selles kehtestatud esimese taotleja õigust või siis apellatsioonikomisjoni kompetentsust. Artiklis on viidatud luhtunud läbirääkimistele kaubamärkide rahumeelse kooseksisteerimise osas. Sellekohaseid läbirääkimisi pole aga toimunud, ka ei ole vaidlustajal registrisse kantud kaubamärke olemaski ja kolmandaks ei saaks hotellide teenusteklassi 43 kaubamärgiomanik kuidagi mõjutada kaupadeklasside ja teenusteklassi 40 ettevõtja toiminguid. Küll on aga vaidlustaja pöördunud taotleja poole nõusoleku saamiseks oma hoopiski hilisemate kaubamärgitaotluste (M200801001 ja M200801002) osas.

Vaidlustaja väidab jätkuvalt, et tähised Antoniuse Gild ja Antoniuse Õu on Eestis üldtuntud kui vaidlustajale kuuluvad kaubamärgid ja viitab jällegi kohaliku Linnaraamatukogu andmebaasidele. Samas seal vaidlustaja siiski tunnistab, et loomulikult ei ole valdav enamik Eesti elanikkonnast tuttav Tartu Linnaraamatukogu andmebaasidega. Taotleja on seisukohal, et selleks, et valdav enamus Eesti elanikkonnast tunneks neid tähiseid, tuleks seda tõendada ka nende tuntusega Tartust väljaspool. Seda aga vaidlustaja tõendanud ei ole. Taotleja on seisukohal, et ettevõtja saab tuntuks just oma kaupade ja teenuste kaudu. Esmalt oli taotlejale arusaamatu, miks vaidlustaja ei esita tuntuse tõendusmaterjalina andmeid Eesti erinevates linnades ja maakondades müüdud kaupade ja osutatud teenuste mahtusid. Selgust sai taotleja vastavasisulisel järelepärimisel Pärnu tuntumates kunsti- ja käsitöökauplustes. Mitte üheski neist ei olnud mingitki teavitust või reklaami Antoniuse Gildi kohta. Taiestel ja käsitöödel on juures vaid sildid, millel kunstniku või meistri nimi, valmistamisaasta ja hind. Ostja seostab neid kaupun kunstnike kui füüsiliste isikutega. KaMS § 7 lõike 3 kohaselt arvestatakse üldtuntuse

tunnistamisel kaubamärgi tuntuse astet Eestis kaubamärgiga tähistatud kaupade või teenuste tegelike või võimalike tarbijate sektoris.

Taotleja leiab kahetsusväärse olevat vaidlustaja jätkuva väite, et taotleja püüab ebaausalt ära kasutada vaidlustaja kaubamärkide head mainet, mille saavutamiseks ta on teinud märkimisväärseid investeeringuid. Samas ei ole aga vaidlustaja selgitanud, kuidas taotleja ohustab või võiks ohustada seda mainet tulevikus ning milles seisneb taotlejapoolne ebaaus tegevus.

Taotleja leiab, et käesoleva vaidluse ainsaks põhjuseks on olnud vaidlustaja poolt ebapiisav ja mitteõigeaegne tähelepanu oma kaupade ja teenuste eristamiseks ettevõtluses ning hilinenud kaubamärgitaotluste esitamine, samuti arusaamatu soov omandada ainuõigus üldtuntud pühaku Antonius nimele kõigis ettevõtluse klassides. Samas on vaidlustaja oma vaidlustusavalduses ise lisanud väljavõtte alles märtsis 2008 muudetud põhikirjas märgitud tegevusaladest.

Seisukohtadele on lisatud artikkel Tartu Postimehes, 12.12.2008.

09.03.2009 esitas vaidlustaja vastuse taotleja seisukohtadele, milles nõustub taotlejaga selles osas, et antud vaidluses on põhiküsimuseks see, kas kaubamärgid ANTONIUSE GILD ja ANTONIUSE ÕU on Eestis üldtuntud kaubamärgid. Vaidlustaja märgib, et vastavalt KaMS § 15 lg 1 punktile 1 saab üldtuntud kaubamärk õiguskaitse ning varem üldtuntuse omandanud kaubamärki peetakse varasemaks kaubamärgiks. Kuid vaidlustaja on seisukohal, et apellatsioonikomisjonile juba esitatud tõendite põhjal on võimalik tuvastada kaubamärkide ANTONIUSE GILD ja ANTONIUSE ÕU üldtuntust. Nii Eesti Televisioon kui ka TV3 ning Raadio Kuku, kus nagu nähtub esitatud tõenditest, on Antoniuse Gildi tegevust korduvalt kajastatud, on nähtavad ja/või kuulatavad sugugi mitte ainult Tartus ja Lõuna-Eestis, vaid praktiliselt kogu Eesti territooriumil. Seega ei ole arvestatavad taotleja väited, nagu oleksid esitatud tõendid ainult Tartuga seostatavad.

Vaidlustaja rõhutab, et asjaolud, kas pooled tänaseks on üksteisele mingeid nõudmisi esitanud või mitte, ei puutu antud vaidluses asjasse, sest kaubamärgiseaduse kohaselt tuleb kaubamärgi registreeritavusse hindamisel arvestada tõenäosuse ja võimalusega, et hilisem kaubamärk võib tarbijail assotsieeruda varasema kaubamärgiga. Taotleja on kaubamärgile ANTONIUS taotlenud kaitset klassides 41 ja 43. Apellatsioonikomisjonile juba esitatud tõendite põhjal on ilmne, et Antoniuse Õuel tegutsev Antoniuse Gild on tegev kultuurivaldkonnas, mis kuulub samuti klassi 41. Mis puutub aga klassi nr 43 kuuluvatesse teenustesse, siis Antoniuse Õuel on selle avamisest peale pakutud külalistele ka toitlustamist, mis nähtub mitmetest varesitatud tõenditest. Arvestades tänaseks selgunud asjaolu, et taotletavat kaubamärki soovitakse kasutada Tartu vanalinnas hästi tuntud Antoniuse Õue lähinaabruses, on väga tõenäoline, et tarbija seostab neid kaubamärke omavahel, eeldades ilmselt, et tegemist on ühe ettevõtja erinevate üksustega. Vaidlustaja leiab, et kindlasti on hilisemal turule-tulijal võimalus kasutada ära juba tegutseva ettevõtte head mainet ja saavutatud tuntust. Kuid juhul, kui hilisema kaubamärgiga võidakse ebaausalt ära kasutada või kahjustada varasema identse või sarnase kaubamärgi mainet või eristusvõimet, isegi kui kaubad ja teenused on teist liiki, ei ole hilisem kaubamärk KaMS § 10 lg 1 punkti 3 kohaselt registreeritav.

Vaidlustaja palub apellatsioonikomisjonil Tartu Postimehe 12.12.2008.a artiklit Tartu Postimehes mitte arvestada, kuivõrd antud vaidluses omavad tähtsust tõendid, mis pärinevad enne vaidlusaluse kaubamärgitaotluste esitamist 07.05.2007. Samuti palub vaidlustaja mitte arvestada kaubamärgitaotleja poolt viidatud küsitlusega, sest väited küsitluse läbiviimisest Pärnu kauplustes ja selle tulemustest on paljasõnalised ega ole mingilgi määral tõendatud. Vaidlustaja juhib ka täiendavalt apellatsioonikomisjoni tähelepanu asjaolule, et Antoniuse ÕU

on ka arhitektuuriobjekti nimetus ning vastavalt KaMS § 10 lg 1 p-le 6 ei saa õiguskaitset kaubamärk, mille kasutamine kahjustab varasemat õigust arhitektuuriobjekti nimetusele. Taotleja on tänaseks kinnitanud, et soovib taotletavat kaubamärki ANTONIUS hakata kasutama hotelli nimena Tartu vanalinnas Antoniuse Õue vahetus naabruses, kahjustades sellise tegevusega vaidlustaja huve.

04.05.2009 esitas taotleja omapoolse seisukoha vaidlustaja poolt 09.03.2009 esitatud selgituste kohta. Taotleja ei nõustu vaidlustajaga, et tähised ANTONIUSE GILD ja ANTONIUSE ÕU on tuntud valdavale enamikule Eesti elanikkonnast. Vaidlustaja seisukohtadest ja tõenditest nähtub, et tema esitatud tõendite arvust ja mahust ETV, TV3 ja KUKU Raadio saadete kohta saab üheselt järeldada, et Eesti territooriumil on valdav enamus elanikkonnast vaadanud/kuulanud saateid, milles on mainitud Antoniuse Gildi nime ja on selle ka endi mällu salvestanud. Samas ei ole aga toodud saadete arvu, nende nimetusi, toimumise aega nädalapäevade ja kellaaegade baasil, et saaks ligikaudseltki hinnata tõenäosust, et valdav enamik Eesti elanikkonnast on just neid saateid vaadanud/kuulanud. Samuti pole vaidlustaja selgitanud, et miks üldse peaks valdav enamus Eesti elanikkonnast olema huvitatud ja vaatama/kuulama saateid Tartu linnas asuvast ja suhteliselt kitsas valdkonnas tegutsevast MTÜ-st. Samuti jääb taotlejale arusaamatuks, kuidas on täidetud Kaubamärgiseaduse § 7 lg 3 kohane nõue kaupade ja teenuste tähistamisest kaubamärgiga. Taotleja rõhutab, et vaidlustaja on esitanud tõendeid Tartus ainult Tartus asuvatelt organisatsioonidelt, mitte aga Eesti teistest piirkondadest, mis võiksid anda alust arvata, et Antoniuse Gild võiks olla tuntud elanikele väljaspool Tartut või koguni valdavale enamikule Eesti elanikkonnast.

Taotleja märgib, et Eestis ei ole registreeritud ühtegi kaubamärki „Antonius“ ning taotleja on esitanud Patendiametile esimesena sellekohase taotluse. Hotelli nimeks ja seetõttu ka kaubamärgiks on „ANTONIUS“ valitud seetõttu, et asub pühak Antoniuse nimega seotud ajaloolises hoones. Taotleja, Ammende Villa Catering, on mitmekordse rahvusvahelise tunnustusega eliitklassi kuuluv hotell-restoran, milline saavutas Eestis ka 2009 aastal gurumee-restoranide „Hõbelusika“ auhinna. Ammende Villa hotelliketti kuuluv renoveeritud hotell Antonius tunnistati aga Tartu linna 2008. Aasta 2 parima ehitise hulka. Seega ei ole taotlejal mitte mingitki vajadust üritada ära kasutada MTÜ Antoniuse Gild nime ühte osa ning sellekohast süüdistust ei ole vaidlustaja ka vaatamata taotleja mitmekordsetele palvetele seni kuidagi selgitanud ega argumenteerinud.

Vaidlustaja ei ole esitanud tõendusmaterjalina andmeid Eesti erinevates linnades ja maakondades tähisega Antoniuse Gild tähistatud kaupade ja osutatud teenuste mahtude, nende koguste ja käivete kohta.

Vaidlustaja, viidates tähise Antoniuse Õu üldtuntusele, väidab, et nimetatud tähise all on pakutud ka toitlustamist. Puudub aga selgitus, miks peaks ühe linna ühel õuel pakutud toitlustusteenus olema üldtuntud valdavale osale Eesti elanikkonnast. Samuti puudub Antoniuse Gildi tegevuste loetelus toitlustamine.

08.04.2010 esitas vaidlustaja asjas lõplikud seisukohad, milles jääb eelnevalt esitatu juurde. Vaidlustajale kuuluvad kaubamärgid ANTONIUSE ÕU ja ANTONIUSE GILD on omandanud üldtuntuse enne vaidlusaluse kaubamärgi taotluse esitamise kuupäeva. Vaidlustaja on olnud aktiivselt tegev meelelahutuse, koolituste ja kultuurivaldkonnas hallates Tartu vanalinnas asuvat samanimelist kultuuri-, kunsti- ja käsitöökeskust, kus pakutakse külastajatele ka toitlustamist. Seega kattuvad vaidlustaja tegevusalad põhiosas klassi 41 ja 43 kuuluvate teenustega. Vaidlustaja tegevus ning 2005.a. valminud Antoniuse Õuel korraldatud erinevad

üritused ja ettevõtmised on pälvinud ohtralt meedia tähelepanu ning positiivset vastukaja. Lisaks on vaidlustaja oma kaubamärke teadlikult tutvustanud ja nende mainet kujundanud, saades 2006.a. spetsiaalselt mainekujunduseks toetust ka EAS-ist. Alates 2005.a kajastab vaidlustaja tegevust koduleht aadressil www.antonius.ee, trükitud on reklaambuklette, osaletud erinevatel messidel, avaldatud reklaame ajalehtedes ja raadios. Kõigi eelnimetatu kohta on vaidlustaja esitanud vastavad tõendid apellatsioonikomisjonile.

Kaubamärgi ANTONIUS registreerimisega võib kaasneda kaubamärkide ANTONIUSE ÕU ja ANTONIUSE GILD hea maine ning eristusvõime ebaaus ärakasutamine ja kahjustamine (vastuolu KaMS § 10 lg 1 p-ga 3). Ka on vaidlusaluse kaubamärgi registreerimine vastulolus KaMS § 10 lg 1 p-ga 6, sest kahjustab varasemat õigust arhitektuuriobjekti nimele.

Vaidlustaja palub apellatsioonikomisjonil tunnistada üldtuntuks sõnalised kaubamärgid ANTONIUSE GILD ja ANTONIUSE ÕU ning nendes kaubamärkides domineeriv osa ANTONIUS kui vaidlustajale (MTÜ Antoniuse Gild) kuuluvad kaubamärgid, tühistada Patendiameti otsus kaubamärgi ANTONIUS registreerimise kohta klassides 41 ja 43, kohustada Patendiametit tegema taotluse nr M200700720 osas uus otsus apellatsioonikomisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.

17.05.2010 esitas taotleja asjas lõplikud seisukohad, milles jääb varemväidetud juurde. Taotleja ei nõustu, et vaidlustaja tähised ANTONIUSE GILD ja ANTONIUSE ÕU on tuntud valdavale enamikule Eesti elanikkonnast ning muutunud sellega üldtuntuteks kaubamärkideks. Sellekohaseid tõendeid ei ole vaidlustaja esitanud. Ka ei nõustu taotleja väitega, et vaidlusaluse kaubamärgi registreerimisega võib kaasneda ANTONIUSE GILDI hea maine ebaaus ärakasutamine ja kahjustamine. Taotleja selgitab veelkord, et hotelli nimeks ja seetõttu ka kaubamärgiks on tähis ANTONIUS valitud seetõttu, et asub pühak Antoniuse nimega seotud ajaloolises hoones. Taotleja palub apellatsioonikomisjonil vaidlustusavaldust mitte rahuldada ning Patendiameti otsus kaubamärgitaotluse nr M200700720 ANTONIUS registreerimise kohta jõusse jätta.

Apellatsioonikomisjoni seisukohad ja otsus

Apellatsioonikomisjon, hinnanud menetluses esitatud seisukohti ja tõendeid, leiab, et vaidlustusavaldus kuulub rahuldamisele.

07.05.2007 esitati registreerimiseks sõnalise kaubamärgi ANTONIUS taotlus (nr M200700720) klassis 41: meelelahutus, ballide-tantsupidude korraldamine, iludusvõistluste korraldamine, klubiteenused, spordi- ja kultuurialane tegevus, väljaõpe, ööklubid ning klassis 43: toitlustusteenused, baarid, kohvikud, restoranid, koosolekuruumide üürimine ja rentimine, tähtajaline majutus.

Registreerimise otsuse peale esitas vaidlustusavalduse MTÜ Antoniuse Gild tuginedes peamiselt varasemate õiguste omamisele tähiste ANTONIUSE GILD ja ANTONIUSE ÕU näol, mis on väidetavalt omandanud üldtuntuse enne vaidlusaluse kaubamärgitaotluse esitamise kuupäeva.

Vastavalt KaMS § 10 lg 1 p-le 2 ei saa õiguskaitset kaubamärk, mis on identne või sarnane varasema kaubamärgiga, mis on saanud õiguskaitse identsete või samaliigiliste kaupade või teenuste tähistamiseks, kui on tõenäoline kaubamärkide äravahetamine tarbija poolt, sealhulgas kaubamärgi assotsieerumine varasema kaubamärgiga.

Vastavalt KaMS § 10 lg 1 p-le 3 ei saa õiguskaitset kaubamärk, mis on identne või sarnane varasema registreeritud või registreerimiseks esitatud kaubamärgi või valdavale enamusele Eesti elanikkonnast tuntud kaubamärgiga, millel on õiguskaitse teist liiki kaupade või teenuste tähistamiseks, kui hilisema kaubamärgiga võidakse ebaausalt ära kasutada või kahjustada varasema kaubamärgi mainet või eristusvõimet, mis oli omandatud hilisema kaubamärgi registreerimise taotluse esitamise kuupäevaks või prioriteedikuupäevaks.

KaMS § 11 lg 1 kohaselt loetakse varasemaks kaubamärgiks kaubamärki, mis omandas üldtuntuse varem.

Apellatsioonikomisjoni hinnangul on vaidlustajale kuuluvad tähised ANTONIUSE GILD ja ANTONIUSE ÕU muutunud üldtuntuks KaMS § 7 lg 1 p-i 3 mõttes, mille kohaselt üldtuntuse tunnistamisel arvestatakse muuhulgas kaubamärgi tuntuse astet Eestis kaubamärgiga tähistatud kaupade või teenustega analoogiliste kaupade või teenuste tegelike ja võimalike tarbijate sektoris, nende kaupade või teenuste jaotusvõrgus tegutsevate isikute sektoris või nende kaupade või teenustega tegelevas ärisektoris.

Vaidlustaja esitatud tõendid (Antonius Gildi tegevusi kajastavad meediaväljavõtted, reklaam ajalehtedes ja raadios, maine kujundamiseks korraldatud üritused jne), Internetist (sh Tartu Linnavalitsuse kodulehelt www.tartu.ee) hõlpsasti leitav informatsioon kogumis annab alust väita, et tähised ANTONIUSE GILD ja ANTONIUSE ÕU on muutunud tuntuks valdkondades, mis kattuvad vaidlusaluse registreerimistaotlusega kaetud teenustega – meelelahutus, spordi- ja kultuurialane tegevus, väljaõpe (klassis 41) ning toitlustusteenused, baarid, kohvikud, restoranid, koosolekuruumide üürimine ja rentimine (klassis 43). Tõenditest nähtub, et vaidlustaja MTÜ Antonius Gild on olnud aktiivselt tegev meelelahutuse, koolituste ja kultuurivaldkonnas hallates Tartu vanalinnas asuvat samanimelist kultuuri-, kunsti- ja käsitöökeskust, kus muuhulgas pakutakse külalistajatele ka toitlustamist. Vaidlustaja on korraldanud aastaringset käsitöö ja kultuurialaseid tegevusi ja üritusi Tartu vanalinnas asuval arhitektuuriobjektil, Antonius Õuel, mis avati 2005.a ehk enne vaidlusaluse kaubamärgitaotluse esitamise kuupäeva. Seega loeb apellatsioonikomisjon tähised ANTONIUSE GILD ja ANTONIUSE ÕU üldtuntuks käsitöö – ja kultuurivaldkonnas ja sellega lähedalt seotud olevatel aladel, mis hõlmavad eelpool loetletud vaidlustatud kaubamärgitaotlusega kaetud teenuseid. Tähiste ANTONIUSE GILD ja ANTONIUSE ÕU all pakutavate teenuste tarbijaid ühendab nende huvi käsitöö, kultuuri, folkloori ja nendega seotud ürituste vastu kõikjal Eestis (nt Hansapäevad). On tõenäoline, et tarbija tarbides taotleja pakutud teenuseid tähise ANTONIUS all, võib arvata, et vaidlustaja ja taotleja poolt pakutavad teenused pärinevad samast allikast või teenustepakkujad on omavahel mingil viisil seotud.

Apellatsioonikomisjon nõustub taotlejaga, et vaidlustaja ei ole piisavalt tõendanud, et kaubamärgid ANTONIUSE GILD ja ANTONIUSE ÕU oleksid üldtuntuks muutunud valdava enamiku jaoks Eesti elanikkonnast KaMS § 10 lg 1 p-i 3 mõttes.

Kaubamärgi ANTONIUS registreerimine taotleja nimele kahjustab varasemat õigust arhitektuuriobjekti nimetusele ANTONIUSE ÕU. Tulenevalt KaMS § 10 lg 1 p-st 6 ei saa õiguskaitset kaubamärk, mille kasutamine kahjustab varasemat õigust arhitektuuriobjekti nimetusele. KaMS ei ava mõisteid „arhitektuuriobjekti nimetus“ ega „varasem õigus arhitektuuriobjekti nimetusele“. Olemasolevate andmete kohaselt on hakatud Tartu Linnavalitsusele kuuluvat arhitektuuriobjekti nimetama ANTONIUSE Õueks. Nimetatud objekt koosneb kokku kolmest majast ning nende vahele jäävast hoovialast tantsu ja turuplatsi, lava, näitustegalerii ning kohvikuterrassiga, mida on hallanud MTÜ Antonius Gild juba enne vaidlusaluse kaubamärgitaotluse registreerimiseks esitamist. Seega on vaidlustajal varasem õigus kasutada arhitektuuriobjekti nimetust ANTONIUSE ÕU, mis koosneb vaidlustatud kaubamärgiga identsest osast ANTONIUS ning kirjeldavast ja seega ka eristusvõimetust osast

ÕU. Vaidlustaja on oma tegevuses lähtunud teatud kontseptsioonist, eesmärkidest ning loonud seega ka kõne all olevale arhitektuuriobjektile soovitud maine. Taotleja oma tegevusega tähise ANTONIUS all kahjustaks vaidlustaja õigust jätkata arhitektuuriobjekti nimetusega ANTONIUSE ÕU seotud kontseptsiooni ja maine hoidmist ning arendamist, mis ühtlasi oleks vastuolus heade äritavadega.

Lähtudes eeltoodust ning tuginedes KaMS § 10 lg 1 p-le 2 ja 6, § 7 lg 1 p-le 3, TÕAS § 61 lõikele 1, apellatsioonikomisjon

o t s u s t a s:

vaidlustusavaldus rahuldada, tühistada Patendiameti otsus kaubamärgi ANTONIUS (taotluse nr M200700720) registreerimise kohta klassides 41 ja 43 ning kohustada Patendiametit jätkama menetlust apellatsioonikomisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.

Vaidlustusavalduse menetlusosaline, keda ei rahulda komisjoni otsus ja kes soovib jätkata vaidlust menetlusosaliste vahel hagimenetluse korras, võib esitada hagi teise menetlusosalise vastu kaubamärgi õiguskaitset välistava asjaolu või selle puudumise kindlakstegemiseks kolme kuu jooksul komisjoni otsuse avaldamisest arvates. Hageja teavitab viivitamata komisjoni hagi esitamisest.

Kui hagi ei ole esitatud, jõustub komisjoni otsus kolme kuu möödumisel otsuse avaldamisest ja kuulub täitmisele.

Kui hagi esitatakse, kuid kohus ei võta hagi menetlusse, jätab hagi läbi vaatamata või lõpetab menetluse otsust tegemata, jõustub komisjoni otsus vastava kohtumääruse jõustumise hetkest, kui kohtumäärusest ei tulene teisiti.

Allkirjad: K. Tults

E. Hallika

T. Kalmet